With best compliments from :

Katti Studio
P. B. Road,
DHARWAR

A
N
D

Katti Art Studio
Ramdev Galli,
BELGAUM

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲೋದ್ಧಾರಕ ಸಂಘ, ಧಾರವಾಡ

ಸ್ಥಾಪನೆ: ೧೯೫೪ ರಜಿಸ್ಟರ್ಡ

ನಾಟಕಪ್ರಯೋಗಗಳು

ಶ್ರೀರಂಗರ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ರಾಗರಂಗ
ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ
ಶನಿವಾರ ದಿ. ೧೫-೧-೧೯೬೬
ಸ್ಥಳ : **ಟೌನಹಾಲ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ**

ಧಾರವಾಡದ ರೋಟರಿ ಇನರ್‌ವ್ಹೀಲ್ ಕ್ಲಬ್
ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ
ರವಿವಾರ ದಿ. ೧೬-೧-೧೯೬೬
ಸ್ಥಳ : **ಟಾಗೋರ ಹಾಲ್, ಧಾರವಾಡ**

ಸಂಘದ ೧೦೩ ಹಾಗು ೧೦೪ನೆಯ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳು

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ......

'ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಲಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಬಹುದೇ' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ತೀರ ಸಹಜ ಉತ್ತರ — ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಂಗರ 'ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ' ಇದಕ್ಕೆ ಜೀವಂತ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೇ ರಂಗಸ್ಥಳದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಎತ್ತರಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳು ಮೈದಾಳುವ ವಿಧವಿಧದ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ಅಂತರಂಗ-ಬಹಿರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಘರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುವದು ಶ್ರೀರಂಗರಿಗಂತೂ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿದೆ.

ನಾಟಕದ ತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಂದು ಮಾತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಸೂತ್ರಧಾರ ನಾಟಕದ ಒಳಗೂ ಇದ್ದಾನೆ, ಹೊರಗೂ ಇದ್ದಾನೆ. ನಾಟಕವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುತ್ತ ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಳೆದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಸೂತ್ರಧಾರ ಜೋಡಿಸುವ ಸುಖಾಂತದ ರುಚಿಯನ್ನು ನಾಟಕವನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಸವಿಯಬೇಕು.

ಪಾತ್ರ-ವಿವರ :

ಕಾಲ- ಶ್ರೀ ಶ್ರೀರಂಗರಾಜ ದುರ್ಗ
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ- ಶ್ರೀ ಸುಧೀಂದ್ರ ಹಂಚಿನಮನಿ
ಮುದುಕ- ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಹೊನ್ನತ್ತಿ
ಯುವಕ- ಶ್ರೀ ವಿಜಯವಿಠ್ಠಲ ಅವಧಾನಿ
ಯುವತಿ- ಶ್ರೀಮತಿ ಪದ್ಮಜಾ ಹುಯಿಲಗೋಳ
ಮುಂದಾಳು- ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಕುರ್ಲಿ
ಸೂತ್ರಧಾರ- ಶ್ರೀ ಸೇತುಮಾಧವ ಮಾನ್ವಿ
ಸಾಮಾನ್ಯಪ್ಪ- ಡಾ॥ ಹೊಸಕೇರಿ ಗೋವಿಂದ

ಸಂಗೀತ- ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ಶೆಣೈ
ರಂಗಸಜ್ಜಿಕೆ- ಶ್ರೀ ಅನಂತ ಥಿಟೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹಂಚಿನಮನಿ
ಪ್ರಕಾಶ ಯೋಜನೆ- ಶ್ರೀ ರತ್ನಾಕರ ರೇವಣಕರ
ಸಹಾಯ- ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವೈದ್ಯ, ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ವಾಜಪೇಯ
ಶ್ರೀ ವಿನೋದ ತಟ್ಟಿ.
ಸಂಯೋಜನೆ- ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿರಾವ ಕೌಲಗಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ನಾಯಿಕ
ದಿಗ್ದರ್ಶನ- ಶ್ರೀ ಆರ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಾಕಿ

ಈ ನಾಟಕದ ೪ ಹಾಗೂ ೫ ನೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲೋದ್ಧಾರಕ ಸಂಘ ಧಾರವಾಡ

ನಡೆದುಬಂದ ದಾರಿ . .

ಲಲಿತಕಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಗಗನ ಕುಸುಮವಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಘವು ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಗೂ ಮೀರಿ ಬದುಕಿ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವದು ಒಂದು ವಿಶೇಷವೇ !

ಸಂಘವು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೧೦೩ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಅದು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ' 'ಹರಿಜನ್ವಾರ', 'ಬಿಡುಗಡೆ', 'ಹೊಸ ಸಂಸಾರ', 'ಬಹದ್ದೂರ ಗಂಡ' ಸಮಕಾಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ನಾಟಕಗಳಾದರೆ, 'ಗೌರಿ', 'ಕದಡಿದ ನೀರು' ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ನಾಟಕಗಳು. ಭಾಷಾಮೋಹದ ಕಾಮಣಿಗೆ ತುತ್ತಾಗದೇ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯ ಅಣಿಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಂಘವು ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಸೆನ್‌ನ Doll's House, ಆಸ್ಕರ ವಾಯಿಲ್ಡನ An Ideal Husband, Vera or The Nihilists ಇಂಗ್ಲೀಷ ನಾಟಕಗಳು; 'ರಾಣೀಚಾ ಬಾಗ' 'ಜುಗಾರ', 'ವೇಗಳ ವ್ಹಾಯಿಚ ಮಲಾ' 'ಸಖಾರಾಮ ಬಾಯಿಂಡರ' ಮರಾಠಿ ನಾಟಕಗಳು; 'ಚಿರಕುಮಾರ ಸಭಾ', 'ಪಗಲಾ ಘೋಡಾ' ಬಂಗಾಲೀ ನಾಟಕಗಳು: ಸಂಘದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಹೊಸ ತಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ 'ಪಗಲಾ ಘೋಡಾ' ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸಂಘವು ಹೊಸ ಹಾದಿ ತುಳಿಯಿತು.

ಸಂಘವು ತನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಹವ್ಯಾಸಿ ಕಲಾವಿದರೂ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟರು. ಉತ್ಸಾಹ, ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀರಂಗರ 'ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೊಲೆಯೂರು' ನಾಟಕವನ್ನು ೧೯೭೫ ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ಅವಳಿ ನಗರಗಳ ಕಲಾವಿದರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಸಂಘವು ಬೆಂಗಳೂರ, ಮೈಸೂರ, ಬೆಳಗಾವಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಪುಣೆ, ಮುಂಬೈ ಮುಂತಾದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷದ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ 'ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ' ನಾಟಕವು ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಆಂಧ್ರ ನಾಟಕ ಪಿತಾಮಹರ ಪುಣ್ಯದಿನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ರಜತೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತಲ್ಲದೇ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನಡೆದ ಬೆಳಗಾವಿಯ ವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆಯಿತು.

ರಾಜ್ಯ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಆಕೆಡೆಮಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ಸಂಘವು Teacher's Training Course in Dramaticsನ್ನು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿತು.

ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯಕಲಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಂಘವು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆ ಹಾಗು ಜ್ಯುನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗಾಗಿ ರವಿವಾರ ನಾಟಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ೧೫ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ೧೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಾಟ್ಯವಿಲಾಸಿಗಳ ತರಬೇತಿ, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಾಟಕಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ, ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಾಶನ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಂಡಲಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿವಿಧ ನಾಟಕಕಾರರ ನಾಟಕಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಇವು ಸಂಘದ ಮುಂದಿರುವ ಕನಸುಗಳು. ೧೯೭೯ ರಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಂಘವು ಇವುಗಳನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಸಾಗಿ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆ ಸಂಘದ್ದಿರುವಂತೆಯೇ ರಸಿಕ ಕಲಾಪ್ರೇಮಿಗಳದು ಹಾಗು ಸರಕಾರದ್ದೂ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

"ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ" ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ 'ರಾಗರಂಗ'ಕ್ಕೂ, ಧಾರವಾಡದ ರೋಟರಿ ಇನರ್‌ವ್ಹೀಲ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

LIGHT CUE

~~Stading~~ Background BLACK DROUP

సముద్ర మంథన

Page - 1 (తెలుగు)

విష్ణు - కృష్ణమూర్తి
దగుపతి - [illegible]
నారదుడు - నరసింహాచార్.

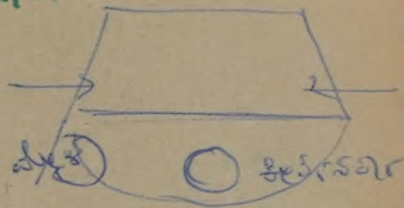

Cue no. ① - ⓐ Lights on శేషశయనం - S.D.C (Fade in)

ⓑ Fade out lights —— page - 3 - ... [illegible]

[gap give time - when the noise Caves the Auditorium]

Cue - 2 lights on the general Area Down stage when విష్ణు, నారదుడు, లక్ష్మి Caves on the stage

gradually bring up stage Area lights

Also Royal Sunken light at the up stage

~~page 4~~ ~~Page 4~~ Bright lit stage through out

Continues - till the Exit of నారదుడు. at page 13

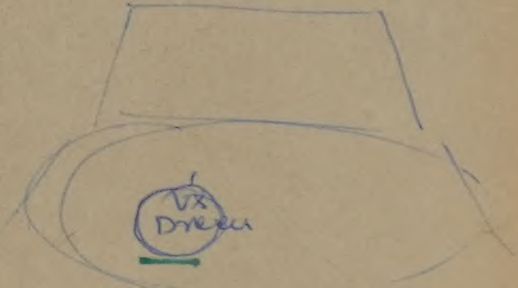

Cue 3 ⓐ Vishnus Dream (Blue light) light on ~~stage~~

After ~~Stage~~ Vishnu states moving down and stops - page 14

ⓑ Simultanious ~~at~~ fade out all lights

ⓒ Gap for 10 sec
BUILD ~~Bring~~ up Cyc lights gradually
DAWN ON CYC

before Vishnu says
[illegible] ----

Cue 4 — Fade in (50%) general light — (page - 15) — ~~[illegible]~~ స - ము - ద్ర - మం - థ - న

Cue - 5 — Fade out the ~~so~~ general light — (page-16)

Cue - 6 — (a) Start building bloody red on Cyc [illegible] 15 sec It will be full Red | (page 16) | when the Churning Action is ~~[illegible]~~ ~~Completed~~ Completed Effect of sea Roaring starts fading out Black out — నల్ల తెర [illegible] — సముద్రం మంథన క్రియ... | Further No cycle at all.

ఇంద్ర - మహారాజా!

little gap —

(b) Fade in [illegible] | After [illegible] Completes the [illegible].

(page - 17)

Cue - 7 — Fade out [illegible]

gap for some time ! [illegible] roughly

(Page 20)

keep the stage dark for some time

D.S. — Fade in general light at the down Centre, ^ having (50%) then After the Completion of [illegible] the lights will be ~~[illegible]~~ on the same Area) — in Black out for some time then 50% lights.

Ending line of the [illegible]

→ [illegible]

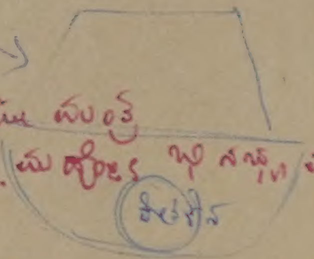

Cue 8 Black out (page 31) — At [illegible] [illegible] ...

CUE 9 — (a) Fade in 50% general light (page 31)

note X:
> Make sure that ~~bott~~ ~~Kt~~ both the Auditorium and Stage is in Complete dark ness — it intermission is there. In the darkness the ~~Hm~~ Mob noise is created — Continued for some time then the above said Cue Comes

— (b) Fade in up stage Cross light on the plat forms

When the Noise of crowd at the Back dies off Fade out All lights

— Gap for 10 sec —

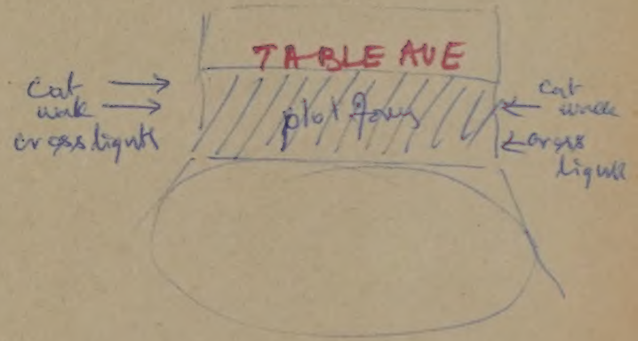

Cue 10

(Quick) Fade in general light on Down Centre ~~[illegible]~~ (page 32)

Cue 11 Fade out — keep the stage in Darkness for some time [illegible] .... [illegible] ....

Cue 15 Fade in light on [illegible] – [illegible] he is singing a line [illegible] ...... (page 40)

Cue 16 Fade in at DOWN CENTRE (page 4[illegible])

(Dissolve to [illegible] Exits)

~~[illegible] Exits~~ ~~[illegible]~~

[illegible]

– --- [illegible] ----

–| [illegible] ----

At [illegible] — .... [illegible]

Cue 17a (quick) Fade out — (gap for 10 sec) (page 54)

(a) The bring the ~~[illegible]~~ general light to 50%.

(b) Simultaneously ~~[illegible]~~ spot on — ?

[illegible] at the Extreme Right of the stage

?

Cue 18 (a) Spot on [illegible] on the platform (page 56)

(By now [illegible] will be on the platform)

[illegible] ... [illegible]

[illegible]

(b) Fade out ~~[illegible]~~ the general light – – – – – – – – – – – – – – – – →

(gap for 10 sec) at this point

Cue 19 – cross lights on platform – TABLEAUE pattern

Then fade out ~~[illegible]~~ [illegible] says [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~ (gap for same time) [illegible] DARK

[illegible] ... etc

Cue 20 — ~~general light~~ fade in general light at D Centre. As [illegible]

Cue 21 a BLACK out — (gap for 3 sec)

b Fade ~~[illegible]~~ in spot on [illegible] as ~~[illegible]~~ Cayletes nothing

Cue 22 Fade out Spot on [illegible] —

Cue 23 — Fade in All general light

— After all bowes down ON

Fade out — END

NOTE — All scenes Are brightly

— NO cyc Except for

Cl…

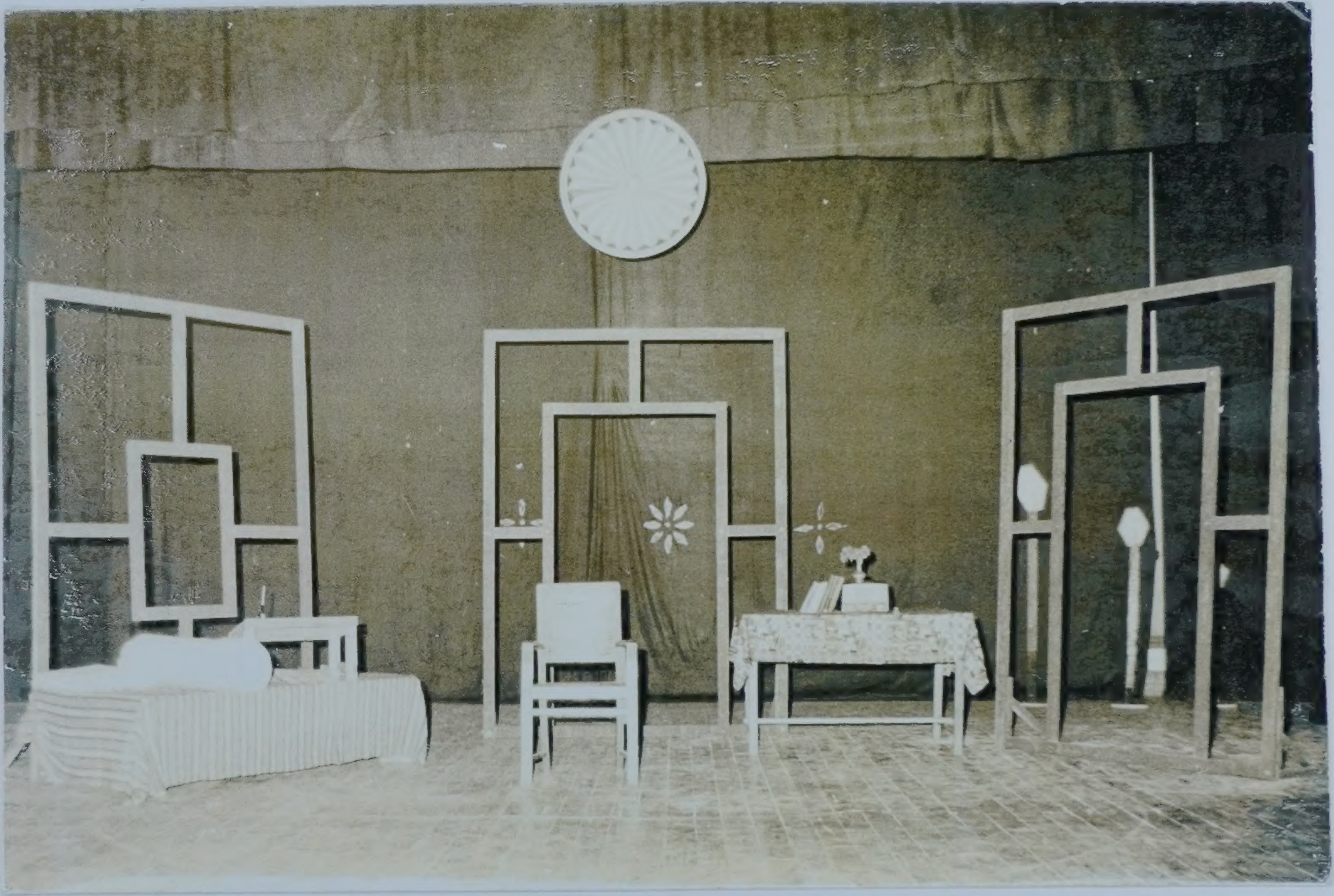

SHOKACHAKRA SET DESIGN V. RAMAMURTHY.

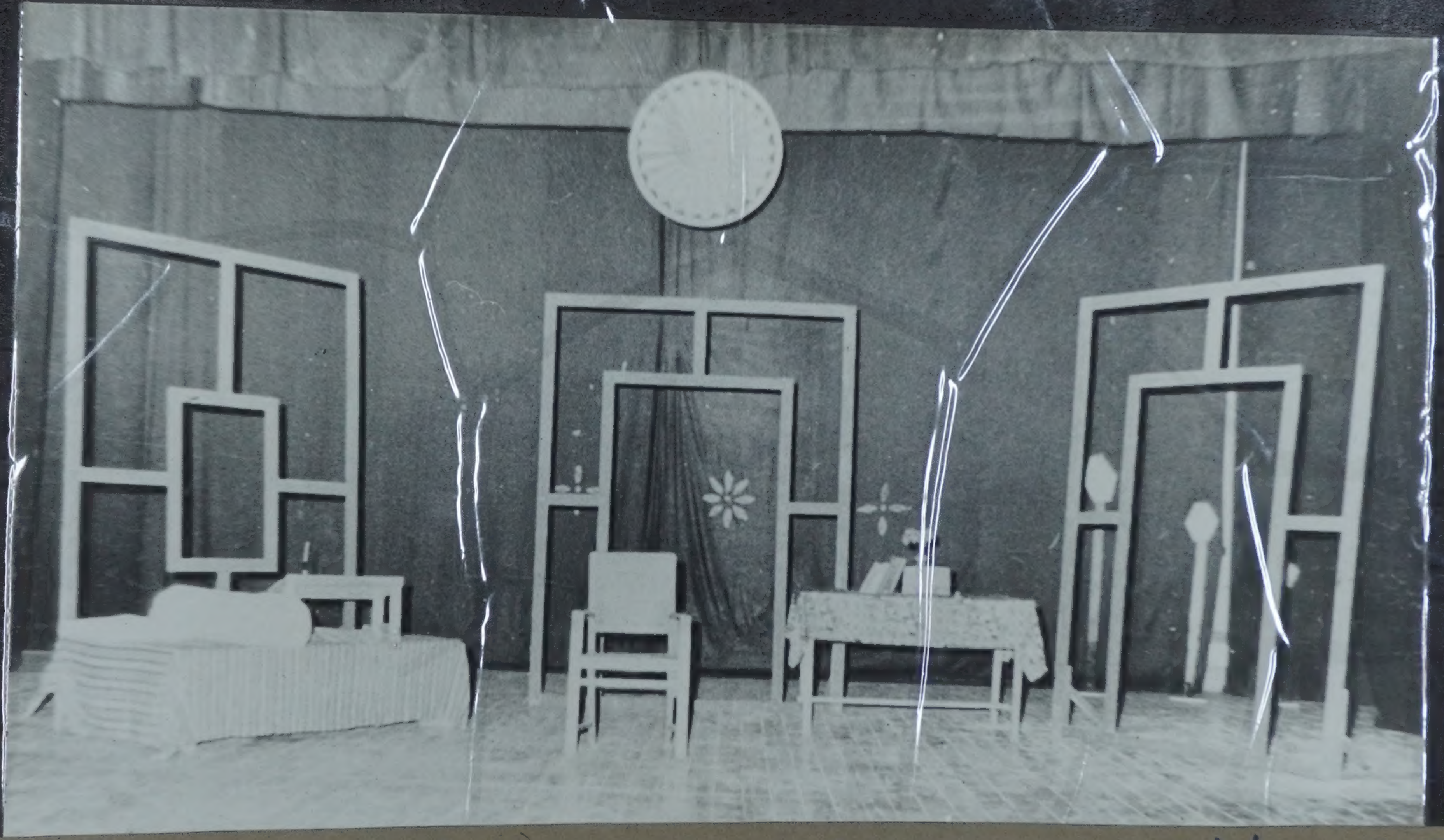

ಶೋಕ ಚಕ್ರ, [illegible] ರಂಗಸಂಕ್ರಾಂತಿ, 85 ರಂಗವಿನ್ಯಾಸ. V. ರಾಮಮೂರ್ತಿ

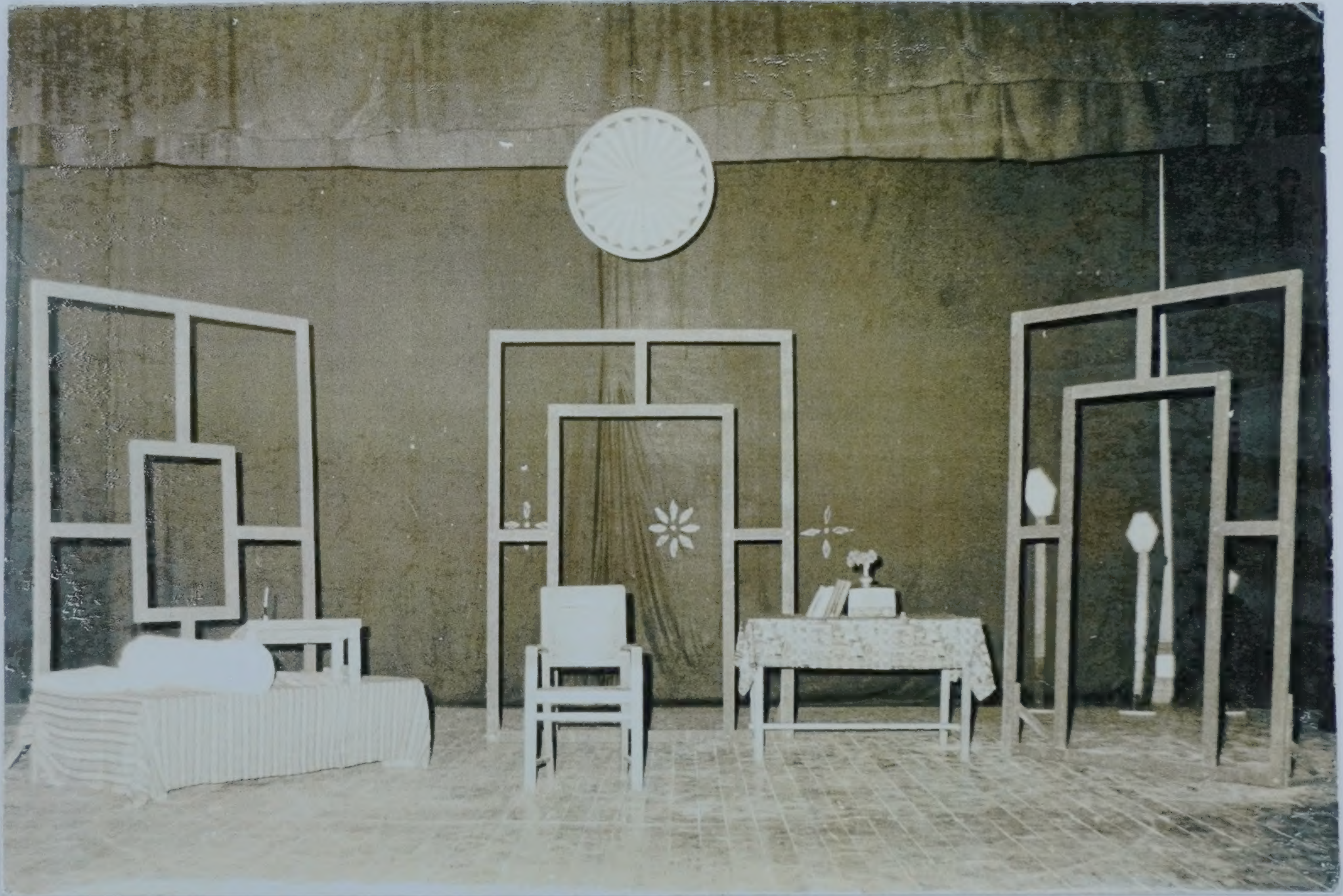

SHOKACHAKRA SET DESIGN V. RAMAMURTHY.

ಭಾರತರತ್ನ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಫೈನ್‌ಆರ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕಲ್ಚರಲ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ

ಕಲಾ ಘೋಷಿಣಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅರ್ಪಿಸುವ

ಶ್ರೀರಂಗರ ನಾಟಕ

★ ಸಾವಿತ್ರಿ ★

[ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಈ ನಾಟಕದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಪ್ರದರ್ಶನ]

ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ 11.8.68 ನೇ ಭಾನುವಾರ ಸಂಜೆ 6.00ಕ್ಕೆ

ತಮ್ಮಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವೇಶದರ: ರೂ. 3 ಮತ್ತು 2

Centre For Theatre
Documentation & Research

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡಮಿ
ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀರಂಗರ

ಸಂಜೀವನೀ

ನಿರ್ದೇಶನ:
ಬಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ

ಅಭಿನಯ:
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲಾ ಸಂಘ
ಬೆಂಗಳೂರು

ದಿನಾಂಕ: 21, 22 ಮತ್ತು 23
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 70

ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆ 7 ಕ್ಕೆ

ಸ್ಥಳ:
ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ

ರೂ. 3, 2 & 1

ಪರಿಣತ ನಿರ್ದೇಶಕರ ನೆರವಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಅಕಾಡಮಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯ ಮೂರನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ "ಸಂಜೀವನೀ". ಮೊದಲ ನಾಟಕ: ಪೊನ್ನವನ್ನ, ಎರಡನೇ ನಾಟಕ: ವಿಶ್ವರಂಗ.

ಪಾತ್ರವರ್ಗ

(ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ)

ಸೂತ್ರಧಾರ	ಎಸ್. ಸೋಮಸುಂದರಂ
ನಟ	ಎಚ್. ಕೆ. ರಾಮಮೂರ್ತಿ
ಒಂದನೆಯ ಶಿಷ್ಯ	ಎಚ್. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
ಎರಡನೆಯ ಶಿಷ್ಯ	ಅಬ್ಬೂರ್ ಜಯತೀರ್ಥ
ದೇವಯಾನಿ	ಎಂ. ಎಸ್. ಮಾಲತಿ
ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ	ಡಿ. ವಿ. ಶಿವರಾಮಯ್ಯ
ಕಚ	ಆರ್. ವಿಶಕಂಠ
ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ	ಎಸ್. ಆರ್. ಸುಚೇತ
ಯಯಾತಿ	ಪಿ. ಕೃಷ್ಣರಾಜ್
ವೃಷಪರ್ವ	ಸಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ
ಪೂರು	ನಾಗೇಶ ಖರೆ
ಧ್ವನಿಗಳು	
ಯದು	ನಾಗರಾಜ್
ತುರ್ವಸು	ನಾಶ್
ದ್ರುಹ್ಯು	ಎಚ್. ವಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ
ಅನು	ನಾಗಾಭರಣ

ಸೂಚನೆ: ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ವಿರಾಮವಿದೆ.

ನಿರ್ದೇಶನ: ಬಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ

ಶ್ರೀರಂಗರ 'ಸಂಜೀವಿನಿ'

ಮಹಾಭಾರತದ ಒಂದು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಕಥೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸೌಂದರ್ಯ, ಪ್ರೇಮ ತತ್ವ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ, ಯೌವನ, ಮುಪ್ಪುಗಳ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದ ಶ್ರೀರಂಗರ ಪ್ರತಿಸೃಷ್ಟಿ ವಿಚಾರಶೀಲ ನಾಟಕ 'ಸಂಜೀವಿನಿ'.

ಭಗ್ನಪ್ರಣಯ–ಆಕ್ರೋಶ, ಅವಹೇಳನ, ಸೇಡು, ಮತ್ಸರ, ಛಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ, ದುರದೃಷ್ಟ ದೇವಯಾನಿ ಸಂಜೀವಿನಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾ, ಇವಳ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ತೋರಿರುವ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರ ಘರ್ಷಣೆ, ವಾದ, ತರ್ಕ, ಅಳವಡಿಸಿರುವ ತಂತ್ರ, ಶೈಲಿ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ.

ಇದರಿಂದಾಗಿ ದೇವಯಾನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯ ಬದಲು ಅನುಕಂಪ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸೂತ್ರಧಾರ ಮುಖ್ಯ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕ–ಪೂರಕವಾದರೂ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರಸಭಂಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಾಳಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದು ರಂಗಸಜ್ಜಿಕೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳಕು ಸಂಯೋಜನೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹಜ ಸೂಚ್ಯಗಳ ಗೊಂದಲ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ದೃಶ್ಯ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರ ಔಚಿತ್ಯ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಚನಾಗಿ ವಿಶಕಂಠ, ಯಯಾತಿಯಾಗಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ್ ಅವರ ಅಭಿನಯ ಸಮರ್ಪಕ. ದೇವಯಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಲತಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅಭಿನಯಿಸಿದರೂ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಸೀರೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವಾಗ, ರವಿಕೆಯನ್ನೂ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆಯಾಗಿ ಸುಚೇತ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪೆಯಾದರೂ, ಅನಂತರ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಬೃಹತ್ ಜಟೆ, ಗಡ್ಡಗಳ ಹಿಂದೆ ಹರಿಯದ ಮುಖ–ಧ್ವನಿ ಹೋಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅವರ ಸುರಿತ ನಿರ್ದೇಶನ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ, ಅಭಿನಯದ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡಮಿಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ಇತರ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಅಕಾಡಮಿಯ ಯೋಜನೆ, ನಿರ್ದೇಶಕರ ಶ್ರಮ ವ್ಯರ್ಥವಾದೀತು!

–ಜಿ.ಎನ್.ಎಸ್.

Printed and P
Representatives

24-Oct-70

ನಾಟಕಕಾರರು : ಶ್ರೀರಂಗ

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ನಾಟಕಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀರಂಗರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಅನವಶ್ಯಕ—ಮೈಸೂರು ಪಟ್ಟಣದವರಿಗೆ ಅರಮನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಹಾಗೆ.

ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನಾಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅವರ ವಯಸ್ಸಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಹಲವನ್ನು ಆಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವದರಲ್ಲಿ ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯ ಇರುವ ನಾಟಕಕಾರರು. ಆಚಾರ್ಯ ಬಿ. ಸೀ. ಯವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ. ಇವರ ನಾಟಕಗಳು "ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡು ರಂಜಿಸಿವೆ ; ಕೆರಳಿಸಿವೆ ; ಎಚ್ಚರಿಸಿವೆ ; ಟೀಕಿಸಿವೆ : ವಿಡಂಬಿಸಿವೆ.'' ಶ್ರೀರಂಗರ ನಾಟಕಗಳು ಒಂದರಂತೆ ಒಂದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದರಲ್ಲೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ತಂತ್ರ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಸ್ತು. ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಮಾನವನ ಬಾಳು, ಗತಿ, ಗುರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಕುತೂಹಲವನ್ನು, ಹಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಆತಂಕವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸಂಜೀವನೀಯಂಥ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗರು ಮಾನವನೊಳಗಿನ ಅಂತರಂಗ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಎಷ್ಟೋ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ [illegible] ನಾಡಿನ ಜನ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹಲವಾರು ಕಡೆ ಆಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇವರ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಟ್ಯರಂಗದ ಪ್ರೌಢ್ಯವನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಜೀವನೀ

"ಸಂಜೀವನೀ" ನಾಟಕದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮಹಾಭಾರತದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕಥೆ ದೇವಯಾನಿ—ಕಚ, ದೇವಯಾನಿ—ಯಯಾತಿ—ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ, ಇವರುಗಳ ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಸಂಗವಾದರೂ, ನಾಟಕಕಾರರು ಈ ಕಥೆಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದೇವಯಾನಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ : ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ ಸೌಂದರ್ಯ, ಎಂದು ಚಿತ್ರಿಸಿ, ವಿಕಾಸವಾದದ ಕೆಲವು ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನ ನಾಟಕದ ವಿಚಾರಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿದ್ದಾರೆ. "ಸ್ತ್ರೀತತ್ವ, ಸೌಂದರ್ಯತತ್ವ, ಪ್ರೇಮತತ್ವ, ಅನುಭವತತ್ವ, ಯೌವನ-ಮುಪ್ಪುಗಳ ರಹಸ್ಯ"— ಇವುಗಳು ವಿಚಾರಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ನಾಟಕದ ಪ್ರಧಾನ ವಿಚಾರಗಳು. ಗಂಭೀರವಾದ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಜನರಿಗೂ ರುಚಿಸುವಂತೆ ತತ್ವಜಿಜ್ಞಾಸವಿದೆ. ರಂಜಕ ಭಾಷೆ ಇದೆ. ಲಲಿತವಾದ ಕಥಾನಿರೂಪಣೆ ಇದೆ. ಮೂರ್ತಿವಂತ ಪಾತ್ರಗಳಿವೆ. ರಸ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ ಇದೆ. ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಧಾರ-ನಟ ಪಾತ್ರಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕದ ಇಂಥ ಪಾತ್ರಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕದ ಮೇಳ (Chorms) ದ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಶ್ರೀರಂಗರ ನಾಟಕಗಳ ಅನೇಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಬಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ : ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಬಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಪಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್, ಇಟಾಲಿಯನ್ ಮತ್ತು ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿಬಾಸಿ ರುಗಭೂಮಿಯ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನಟರಾಗಿ, ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. "ತ್ರಿಶಂಕು", "ಬಕ್ಕತಲೆಯ ನರ್ತಕಿ", "ಯಮಳ ಪ್ರಶ್ನೆ" "ತುಘಲಕ್" ಮೊದಲಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನಾಡಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಪಂಥವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ "ತುಘಲಕ್" ಪ್ರದರ್ಶನವಂತೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿ ಮನೆಮಾತಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಲಿಟಲ್ ಥಿಯೇಟರಿನ ಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿ, ಮೊದಲ ಎರಡು ವರ್ಷ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು, ಈ ವರ್ಷ ಪುನಃ ಅದೇ ಪದವಿಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪಾತ್ರವರ್ಗ

(ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ)

ಸೂತ್ರಧಾರ	ಎಸ್. ಸೋಮಸುಂದರಂ
ನಟ	ಎಚ್. ಕೆ. ರಾಮಮೂರ್ತಿ
ಒಂದನೆಯ ಶಿಷ್ಯ	ಎಚ್. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
ಎರಡನೆಯ ಶಿಷ್ಯ	ಅಬ್ಬೂರ್ ಜಯತೀರ್ಥ
ದೇವಯಾನಿ	ಎಂ. ಎಸ್. ಮಾಲತಿ
ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯ	ಡಿ. ವಿ. ಶಿವರಾಮಯ್ಯ
ಕಚ	ಆರ್. ವಿಶಕಂಠ
ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆ	ಎಸ್. ಆರ್. ಸುಚೇತ
ಯಯಾತಿ	ಪಿ. ಕೃಷ್ಣರಾಜ್
ವೃಷಪರ್ವ	ಬಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ
ಪೌರರು	ನಾಗೇಶ ಖರೆ
ಧ್ವನಿಗಳು	
ಯದು	ನಾಗರಾಜ್
ತುರ್ವಸು	ನಾಥ್
ದ್ರುಹ್ಯ	ಎಚ್. ವಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ
ಅನು	ನಾಗಾಭರಣ

ಸೂಚನೆ : ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ವಿರಾಮವಿದೆ.

ನಿರ್ದೇಶನ : ಬಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ

ಶ್ರೀರಂಗರ 'ಸಂಜೀವಿನಿ'

ಮಹಾಭಾರತದ ಒಂದು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಕಥೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸೌಂದರ್ಯ, ಪ್ರೇಮ ತತ್ವ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ, ಯೌವನ, ಮುಪ್ಪುಗಳ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದ ಶ್ರೀರಂಗರ ಪ್ರತಿಸೃಷ್ಟಿ ವಿಚಾರಶೀಲ ನಾಟಕ 'ಸಂಜೀವಿನಿ'.

ಭಗ್ನಪ್ರಣಯ-ಆಕ್ರೋಶ, ಅವಹೇಳನ, ಸೇಡು, ಮತ್ಸರ, ಛಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ, [illegible] ದೇವಯಾನಿ ಸಂಜೀವಿನಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾ, ಇವಳ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ತೋರಿರುವ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರ ಘರ್ಷಣೆ, ವಾದ, ತರ್ಕ, ಅಳವಡಿಸಿರುವ ತಂತ್ರ, ಶೈಲಿ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ.

ಆದರಿಂದಾಗಿ ದೇವಯಾನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯ ಬದಲು ಅನುಕಂಪ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸೂತ್ರಧಾರ ಮುಖ್ಯ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕ-ಪೂರಕನಾದರೂ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರಸಭಂಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ [illegible] ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದು ರಂಗಸಜ್ಜಿಕೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳಕು ಸಂಯೋಜನೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹಜ ಸೂಚ್ಯಗಳ ಗೊಂದಲ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ದೃಶ್ಯ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರ ಔಚಿತ್ಯ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಚನಾಗಿ ವಿಶಕಂಠ, ಯಯಾತಿಯಾಗಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ್ ಅವರ ಅಭಿನಯ ಸಮರ್ಪಕ. ದೇವಯಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಲತಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅಭಿನಯಿಸಿದರೂ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ, ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಸೀರೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವಾಗ, ರವಿಕೆಯನ್ನೂ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆಯಾಗಿ ಸುಚೇತ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪೆಯಾದರೂ, ಅನಂತರ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಬೃಹತ್ ಜಟೆ, ಗಡ್ಡಗಳ ಹಿಂದೆ ಹರೆಯದ ಮುಖ-ಧ್ವನಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅವರ ಸುರಿತ ನಿರ್ದೇಶನ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ, ಅಭಿನಯದ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ಇತರ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಯೋಜನೆ, ನಿರ್ದೇಶಕರ ಶ್ರಮ ನಿಷ್ಫಲವಾದೀತು! —ಜಿ.ಎನ್.ಎಸ್.

H.V.V
24 - oct-70.

Printed and P...
, Representatives

[illegible]
3 100x100x 8 MM: 15 MT
4 55x 55x 6 MM: 80 MT

ಬಿ) ಎಂ. ಎಸ್. [illegible] ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಕ್ವಾಲಿಟಿ [illegible] ಎಂ. ಎಂ [illegible] ವಿದ್ಯುದ್ಯಾವುದೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಸೈಜು ಗಳಲ್ಲಿ-೧೦ ಎಂ.ಟಿ.

ಸಿ) [illegible] ಗೇಜ್ ದಪ್ಪವಿರುವ ಬೈಂಡಿಂಗ್ ವೈರ್ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಕ್ವಾಲಿಟೀ ಪ್ರಮಾಣ ೧೦ ಎಂ. ಟಿ. [illegible]

---

೧. ಟೆಂಡರ್ ಫಾರ್ಮುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಆಫೀಸರ್, ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರಿಂದ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಡೆಯಬಹುದು

೨. ಟೆಂಡರ್ ಫಾರ್ಮುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು, ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನೀಯರ್, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ (ಜನರಲ್), ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರಿಗೆ ನಗದಾಗಲೀ/ಮನಿಆರ್ಡರ್ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. (ಟೆಂಡರ್ ಫಾರ್ಮುಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಕಳಿಸಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್ ಫಾರ್ಮುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ರೂಗಳು ೧/- ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮನಿಆರ್ಡರ್ ಮೂಲಕ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುವದು). ಟೆಂಡರ್ ಫಾರ್ಮು [illegible] ಪೋಸ್ಟಲ್ ಆರ್ಡರುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ ಟೆಂಡರ್ ಫಾರ್ಮುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ವಾಪಸು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ

೩. ಯಾವುದೇ ಅಥವಾ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದ ಟೆಂಡರನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಬದ್ಧರಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರಣವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೋರ್ಡಿನ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ವಯ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಲಾಗುವದು.

೪. ಇಷ್ಟ ಪಡುವ ಟೆಂಡರ್‌ದಾರರು ಟೆಂಡರ್ ಫಾರ್ಮುಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ತಾರೀಖಿಗಿಂತ ಮುಂಚಿತ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಈ ಕಚೇರಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ತಾರೀಖು ಮತ್ತು ವೇಳೆಗಿಂತ ಮುಂಚಿತ ತಲುಪುವಂತೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಟೆಂಡರ್ ಫಾರ್ಮುಗಳನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವಾಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ತಾರೀಖಿನ ದಿನದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುವದು

೫. ಅರ್ನೆಸ್ಟ್ ಮನಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ಟನ್ನು ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಈ ಕಚೇರಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ತಾರೀಖು ಮತ್ತು ವೇಳೆಗಿಂತ ಮುಂಚಿತ ತಲುಪುವಂತೆ ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಆರ್. ಶ್ರೀರಾಮ್
ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನೀರ್, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ
ಜನರಲ್, ಇವರ ಪರವಾಗಿ

ಯಯಾತಿ

ಡಿಸೆಂಬರ್ 16 ಮತ್ತು 17ಕ್ಕೆ

ನಿರ್ದೇಶನ :
ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ

ಯಯಾತಿಯ ಕತೆ ವೇದಕಾಲದಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನ. ವಿಷಯ ಭೋಗದ ಬಯಕೆ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟಿರುವಾಗ ಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ಮುಪ್ಪು ಬಂದಡರಿದರೆ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಥೆಯಾಗಬೇಡ! ಶಾಪಕೊಟ್ಟ ಮುನಿಯೇ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ತಂದೆಯ ಮುಪ್ಪನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಿನಿಮಯವಾಗಿ ತಾರುಣ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲುಂಟು? ಆದರೂ ಅಂಥ ಮಗನೊಬ್ಬನಿದ್ದ. ಅವನೇ ಪುರು. ಮಗ ಕರುಣಿಸಿದ ತಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಪರ್ಯಂತ ಸುಖ ಅನುಭವಿಸಿದ ಯಯಾತಿಗೆ ಕೊನೆಗೂ ವೈರಾಗ್ಯ ಬಂತು. ಮಗನ ಯೌವನವನ್ನು ಅವನಿಗೇ ಮರಳಿಸಿದ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಥಾವಸ್ತುವಿಗೆ ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡರಿಂದ ಆಧುನಿಕಸಂಸ್ಕಾರದ ಮೆರುಗು. ಸಂಸ್ಕಾರ ಅಂದಾಗ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದ "ಸಂಸ್ಕಾರ" ಚಲಚಿತ್ರ. ಈ ಚಲಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಯಕನಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದ ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡರೇ 'ಯಯಾತಿ' ನಾಟಕದ ಕರ್ತೃ. ಕಾರ್ನಾಡರ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಟಕ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಕಾಡಮಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ 'ತುಘಲಕ್' ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಬೆಳಗಿದೆ.

ಯಯಾತಿ ನಾಟಕದ ಕಥಾವಸ್ತು ಪ್ರಾಚೀನವಾದರೂ ಅದರ ಹೆಣಿಗೆ ನವ್ಯ; ನಿರೂಪಣೆಯ ತಂತ್ರ ಆಧುನಿಕ, ಹಳೆಯ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹೊಳಪು. ದೇವಿಯಾನಿ ಯಯಾತಿಯರ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲಿನ ಕತೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶರ್ಮಿಷ್ಟೆ ದೇವಯಾನಿಯ ದಾಸಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವಿವಾಹಿತಳೂ ಹೌದು. ದೇವಯಾನಿಗೆ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಸವತಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯ. ಯಯಾತಿಯ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಗ ಪುರು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಚಿತ್ರಲೇಖೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ದಾಸಿ ಸ್ವರ್ಣಲತೆ ಇವೆರಡೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಮನನೀಯ ಪಾತ್ರಗಳು. ಮೂಲ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಯಾತಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ. ಗಿರೀಶರ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುವೇ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ. ಗಿರೀಶ ಕಾರ್ನಾಡರ 'ಯಯಾತಿ' ಕನ್ನಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಟಕಗಳ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂದಿರುವ ಕೃತಿ.

ಸಂಜೀವನೀ

(ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ)

ರಂಗಸ್ಥಾಪಕ	ಎಲ್. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ
ರಂಗಸಜ್ಜಿಕೆ	ಗುರುರಾಜ್, ಕೇಶವರಾವ್, ಮೂರ್ತಿ, ಎಂ. ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, ವೆಂಕಟರಾವ್ ನಾಶ್, ನಾಗಾಭರಣ, ಜಿ. ಲೋಕೇಶ್
ಕಲೆ	ಎಚ್. ವಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ
ರಂಗಸಲಕರಣೆಗಳು	ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರಮೂರ್ತಿ
ಉಡುಪುಗಳು	ಕೆ. ಶಾಂತಾ ರಾಮಕೃಷ್ಣ
ಪ್ರಕಾಶನ	ಜಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಪರೇಶ್
ಪ್ರಸಾದನ	ಡಿ. ಮುತ್ತು, ಧನಪಾಲ್, ವಿಲಾಸ್
ಧ್ವನಿ ಸಂಯೋಜನ	ಅಬ್ಬೂರು ಜಯತೀರ್ಥ
ನೆರವು	ಎಚ್. ಲಿಂಗಯ್ಯ, ಮಧುಸೂದನ್, ಹನುಮಂತ ಅಯ್ಯರ್, ಸಭಾಪತಿ
ಸಮಗ್ರೀಕರಣ	ಇ. ವಿ. ಗೋಪೀನಾಥ್

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು
ಪ್ರಭಾತ್ ಶಿಶುವಿಹಾರ

LIPI MUDRANA, B-4

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡಮಿ
ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀರಂಗರ

ಸಂಜೀವನೀ

ನಿರ್ದೇಶನ :
ಬಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ

ಅಭಿನಯ :
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲಾ ಸಂಘ
ಬೆಂಗಳೂರು

ದಿನಾಂಕ : 21, 22 ಮತ್ತು 23
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 70

ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆ 7 ಕ್ಕೆ

ಸ್ಥಳ :
ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ

ರೂ. 3. 2 & 1

ಪರಿಣತ ನಿರ್ದೇಶಕರ ನೆರವಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಅಕಾಡಮಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯ ಮೂರನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ "ಸಂಜೀವನೀ". ಮೊದಲ ನಾಟಕ : [illegible], ಎರಡನೇ ನಾಟಕ : [illegible].

Kannada-Bharati Presents Sriranga's Ranga Bharata

CAST

Dhritarashtra (Dharti Rattappa)	B. V Karanth
Sanjaya (Sanjappa)	U. Prabhakar Rao
Duryodhana	D. Ramesh
Krishna	S.K. Seshachandrika
Arjuna	A. P. Shantaram
Bhishma	T. Gopalakrishna
Bheema	C. L. Balasubramanya
Karna	G. S. Gundu Rau
Dharma	M. V. Narayana Rao
Vidura	H. R. Prasanna
Vyakti	D. S. Phani Raj
Stree	Lalita Kulkarni
Voice (Yaksha)	A. Padmanabha
Others	K. Srinivasa Rao, P. C. Anthony Swamy, Anantharamaiah, V. Bhaskaran and T.K. Mukherjee

CREDITS

Sets & Stage Management	A. P. Shantaram
Assisted by	Chuni Lal Ghasi Ram
Lighting	A. Padmanabha
Costumes	D. S. Phani Raj K. Srinivasa Rao
Make-up	A. Srivatsava
General Assistance	S.K. Seshachandrika M. Subba Rao B. Ramakrishna Rao K. Krishna

Direction : B. V. KARANTH

VENUE FINE ARTS THEATRE SUNDAY 7th APRIL 1968 - DELHI

SYNOPSIS

There is no story in this play, 'Ranga Bharata'. The events of the Mahabharata, particularly those relating to the feud between the Kuru and Pandu families which made the Kurukshetra inevitable, are shown in the play to prove that present day is no different from the days of yore. The jealousy, greed, hatred and bitterness that tore the two great houses into shreds have become today the cardinal principles on which our modern civilization is hoisted.

As the play begins, Dharti Rattappa and Sanjappa, the present-day incarnations of Dhritarashtra and Sanjaya of the great Epic, are seen thinking of a device to beguile the weariness of a lazy evening. Sanjappa agrees to dramatise the story of Mahabharata and thus project the situation of which they themselves were a part in Dwaparayuga.

As Sanjappa takes Dharti Rattappa back, in space and time, to the days of Mahabharata, series of silhouettes appear on the elevated stage portraying the chosen sequences from the Epic and enacting the same incidents ,but with a topical, suggestive touch of the current society.

The Pandavas in the play represent the early brand of patriotic, sacrificing politicians while the Kauravas represent opportunistic politicians manoeuvering to stay in power by majority rule. Dhritarashtra represents the static public while Sanjaya is the contemporary political commentator, who shouts with the larger crowd. The episode of Dharmaraja answering the Yaksha's questions has been used to bring out the differential values in current society. It is interesting to note that the questions posed by the Yaksha are mostly as in the original epic, while Dharma's answers have been thought of by the author to suit contemporary ideas and atmosphere. The Yaksha himself is the capitalist, hated but depended upon for money and what it could bring.

ಕನ್ನಡ-ಭಾರತೀ

KANNADA-BHARATI

PRESENTS

RANGA BHARATA

By

'SRIRANGA'
(Prof. Adya Rangacharya)

SUNDAY 7 APRIL 1968

FINE ARTS THEATRE
NEW DELHI

OUR GOOD WISHES FOR THE SUCCESS OF

"RANGA BHARATA"

INSERTED

By

AN INDUSTRY AT MADRAS

With the compliments

of

BELLISS & MORCOM (INDIA) LTD.

6, LITTLE RUSSELL STREET

CALCUTTA-16

AIMS & OBJECTS

The main object for which KANNADA - BHARATI is established is to foster, develop and actively work for the Kannada language, literature and culture.

It shall remain non-political, non-relegious and non-sectarian.

In pursuance of the main objective set forth above, Kannada-Bharati shall endeavour to :

(i) introduce the very best in Kannada literature and culture to the non-Kannada people and similarly bring into Kannada the very best in the fields of language, literature and culture from other Indian or world languages, and thus work for the unity and the emotional integration of the country in particular and the human race in general through literary and cultural means;

(ii) start and run a Theatre-group in Delhi to put up plays in Kannada either in original or in translation, as well as translations of Kannada plays in English or any Indian language ;

(iii) start a Publication Wing to prepare and publish or assist associations or individuals in publishing works on literary and cultural subject in original or translation in Kannada as well as on Kannada literature and culture in English or any other language ;

(v) establish and maintain libraries and reading rooms mainly with books and journals in Kannada and on subject of Kannada interest in English or any Indian language ;

(v) have a building of its own in the Union Territory of Delhi to serve as a centre of its activities and house its office ;

(vi) promote and organise lectures, study courses, exhibitions, seminars, conferences and festivals and such other literary and cultural activites as are conducive or incidental to the main object;

(vii) act as a clearing house for information on all matters pertaining to Kannada language, literature and culture;

(viii) exchange hospitality with other similar cultural organisations in Delhi or in any part of India or the world.

MEMBERS

Membership fee for a member is Rs.50·00 per annum if paid in one instalment or Rs. 5·00 per month if paid in more than one instalment. Husband and wife together can become Members by paying an additional Membership fee of Rs. 10·00 per annum if paid annually or Re. 1·00 per month if paid in monthly instalments over and above the single Membership fee. In all such cases of Family Membership, the husband and wife are together deemed as one Member.

Member is entitled :

(i) to be elected as a member of the Executive Committee;

(ii) to two free seats for all ticketted performances arranged by Kannada-Bharati (three free seats in the case of Family Member) ;

(iii) to three more seats on payment of charges applicable to the immediate lower class;

(iv) to a discount of 25% on any number of copies of all the priced publications of Kannada-Bharati ;

(v) to a free copy of its other publications and such other benefits and privileges which may be conferred from time to time.

ASSOCIATES

The Membership fee for this category is Rs. 15·00 per annum payable in lump or in three consecutive monthly instalments of Rs. 5·00.

An Associate is entitled :

(i) to a free seat for all ticketted performances of the plays staged by Kannada-Bharati ;

(ii) to a discount of 25% on any number of copies of its priced publications;

(iii) to a free copy each of all its other publications and such other benefits and privileges which may be conferred from time to time.

Members and associates will identify themselves and sympathise with the aims and objects of Kannada-Bharati.

ACKNOWLEDGEMENTS

Kannada-Bharati is much beholden to the following for their valuable help in the production of RANGA BHARATA and publication of this Brochure.

1. Advertisers

2. AIFACS

2. Bharatiya Adim Jati Sevak Sangh

4. J. R. Printing Press

Kannada-Bharati is specially indebted to Prof. Adya Rangacharya who has been its well wisher and guide all along.

*

Brochure :
R. R. Lokeshwar

Cover Design :
H. N. Bhattacharjee

ಕಲಾ ಘೋಷಿಣಿ-ಮಿತ್ರರ ಬಳಗ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 'ಪದ್ಮ ಭೂಷಣ' ಮತ್ತು 'ಕಾಳಿದಾಸ' ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಆದ್ಯ ರಂಗಾಚಾರ್ಯರವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ

ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀರಂಗರೇ.

ಈಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರುಷಗಳಿಂದಲೂ ಯಾವ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಕೇವಲ ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಾನಾ ಪ್ರಾಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ರಾಂತರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ತಮಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 'ಪದ್ಮಭೂಷಣ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ 'ಕಾಳಿದಾಸ' ವಿಮರ್ಶಾಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ದೊರೆತ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವ ಸುಯೋಗ ದೊರೆತಿರುವುದು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ.

೨೬-೯-೧೯೦೪ರಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ತಾವು ೧೯೨೭ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನುಗಳಿಸಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದಿರಿ. ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖಭೋಗಗಳನ್ನು ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ತೃಣಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಕಂಡ ತಮ್ಮ ಮನೋಭಾವ ತಮ್ಮನ್ನು ಆ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ನಿರ್ಗಮನದಿಂದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಆದ ನಷ್ಟ ಅಪಾರವಾದರೂ ತಮ್ಮ ಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾಟಕ ಕಲೆಗೆ ಜೀವ ಬಂದು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೇ ಏಕೆ-ಭಾರತ ರಂಗಭೂಮಿಗೇ ಒಂದು ವರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಕತೆ. ಕಾದಂಬರಿ. ವಿಮರ್ಶೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯು ಪ್ರಕಾಶನವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಣಿಕೆ ನಾಟಕ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದುದು ಎನ್ನುವುದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

ಕಾಲೇಜಿನ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗ ಒಂದು ನಡೆಯಬೇಕಾದಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳ ಅಭಾವವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ತಾವು ಆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬರೆದ ಒಂದು ನಾಟಕ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ನಾಟಕಗಳ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಸುಮಾರು ೩೫ ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಮತ್ತು ಅರವತ್ತಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಕನ್ನಡೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳೀ ಭಾಷೆಗೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಬೊಂಬಾಯಿ. ದೆಹಲಿ, ಕಲ್ಕತ್ತ ಮುಂತಾದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವೇಳೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದವು. ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಟ, ನಿರ್ದೇಶಕ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾತೃವಾದ ತಮಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನೇಕ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಅನೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಗಳೂ ಸಹ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ.

ಕೇವಲ ಕತ್ತಲೆ-ಬೆಳಕಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ (ರಂಗಮಂಚವಿಲ್ಲದೆ) ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ನಾಟಕದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ 'ಸೆಟ್ಸ್' ಮತ್ತು ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಕಾದ ನಾಟಕಗಳವರೆಗೂ ಅಲ್ಲದೇ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ನಟರಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಂಗಮಂಚ ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ನಟರೂ ಬೇಕಾದ ನಾಟಕಗಳವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ವೈಚಾರಿಕ ಗುಣಗಳು, ನವುರು ಹಾಸ್ಯ ವಿಡಂಬನೆ ಮತ್ತು ಸಂಭಾಷಣಾ ಚಾತುರ್ಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಬಲ್ಲವು.

ಹೀಗೆ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ತಾವು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ವಾರ್ತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಇಲಾಖೆಯ ನಾಟಕ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ, ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್ ಮುಂತಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹುದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೂ ನಿಲ್ಲುವಂತಹವು. ನಾಟಕ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರಗತಿ ಪೂರ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯೀ ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಹವ್ಯಾಸಿ ಕಲಾವಿಲಾಸಿಗಳಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ನೀವು ಒದಗಿಸಿರುವ ರಸದೌತಣಗಳು ಮರೆಯಲಾರದಂತಹವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಹೀಗೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಭಾರತ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಸಂದಿರುವ ಸೇವೆಗಾಗಿ ತಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ಫೆಲೋಷಿಪ್ ಗೌರವ ಸಂದಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ತಮ್ಮಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂದಿರುವ ಸೇವೆಯಿಂದಾಗಿ ಈಗ ತಾವು ಮೈಸೂರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸುದೈವವಾಗಿದೆ. ತಾವು 38ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದಿರಿ. ತಮ್ಮ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಅಸಹನಾಭಾವ ಮತ್ತು ಕಟು ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ತಮಗೆ 'ಪದ್ಮ ಭೂಷಣ' ಗೌರವ ಸಂದಿರುವುದೂ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ 'ಕಾಳಿದಾಸ' ವಿಮರ್ಶಾಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಂದಿರುವುದೂ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ-ನಾಟಕ-ಹಾಗೂ ರಂಗಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ದಕ್ಷ ನಿರ್ದೇಶನ ಸಲ್ಲುವಂತೆ ತಮಗೂ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಉನ್ನತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲಿಗೂ ತಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಗೂ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಆಪ್ತರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಭಗವಂತನು ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

ಇತಿ,

ತಾ॥ ೫-೪-೧೯೭೨
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಲಾ ಘೋಷಿಣಿ – ಮಿತ್ರರ ಬಳಗ

18/5/83

no articles of interest

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲಾ ಸಂಘ

File
Tucker 11.2.83

[illegible]

—ಶ್ರೀರಂಗ

ಬಿ. ವಿ. ಕಾರಂತ್

ರವೀಂದ್ರ, ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ

3-7-68

RANGAMANCHA
BANGALORE

KANNADA-BHARATI'S

Flower to Shakespeare Bouquet

ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ

SHAKESPEARIGE NAMASKARA

with contributions from a galaxy of

MASTER MINDS

Enriched by

Sixty-four line illustrations by the

distinguished artist of Mysore

Prof. R. S. Naidu

&

Edited by Shri S. Balu Rao

Awarded First Prize by the Central Government for Excellence in Printing and Designing and Adjudged the Best Produced Book (Indian Languages) for the Year 1966.

An incomparable 'Shakespeare Treasure' in Kannada, the volume offers to the reader a detailed introduction to the poet's life, works and achievements; sixteen critical treatises on the poet and his works; thirty-six translations of scenes and sonnets hitherto unattempted; exhaustive synopses of all his thirty-eight plays; and a bibliography.

452 Pages ❖ Royal Octavo ❖ Two-colour Printing ❖ Bound in Rexine

RS. 25

Special attractive terms to booksellers

Write to

KANNADA-BHARATI

4/10, W. E. A., Karolbagh

NEW DELHI-5

Printed at J.R. Printing Press, New Delhi, Phone : 45260

ರಂಗಭಾರತ

With the best compliments of :

KIRLOSKAR ELECTRIC COMPANY LTD.
BANGALORE

Manufacturers of :
Electric Motors, Transformers, Alternators, Welding Generators, D.C. Machines, Automatic Generating Sets & Control Equipment

New Delhi Office : Jeevan Tara,
5, Parliament Street
Tel. No. 4 7 0 4 1

IN AID OF
DELHI KANNADA SCHOOL

DELHI KANNADA EDUCATION SOCIETY
Lodi Estate, Road No. 3, New Delhi-3

presents
Grand dance recital by

SMT. YAMINI KRISHNAMURTHY

on

SATURDAY, 4 May 1968 at 6.30 p. m.

at

Mavalankar Hall, Rafi Marg, New Delhi

Tickets : **Rs. 50, Rs. 25, Rs. 10 & Rs. 5**

Available at :

Delhi Kannada School, Lodi Estate, Road No. 3
Cottage Industries Emporium, Janpath
Mysore Information Centre, 54 Hanuman Road

RANGAMANCHA
BANGALORE

R. V. Jahagirdar ~~No. 22~~

~~[illegible]~~

- ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಗೆ -

ಸಂಗೀತ

ಪ್ರಣಯಸರಣಿ

(ಅಥವಾ)

ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ

—: ಲೇಖಕ: —
ರಂಗಾಚಾರ್ಯ ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ ಆದ್ಯ ಅಗರಖೇಡ.

ಶ್ರೀರಂಗರ ಜೀವನಕ್ರಮ ಮತ್ತು ತಾಳಿದ ಹೋಗಿದ್ದು,
ಬರಹಗಳ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗದೆ ಉಳಿದ ಇನ್ನೊಂದು ~~[illegible]~~
ಹೊರನೆಲೆ ಬೆಳಕು ಕಂಡ

ರಂಜನಿ ನಾಟಕದ ಹಸ್ತಲಿಪಿ

~~[illegible]~~
ಶ್ರೀರಂಗರ ~~[illegible]~~ ಜೋಕಾಲ ನಾಟಕ
"ಸ್ವಹಸ್ತಾಕ್ಷರದ" ಮುದ್ರಣ ಪ್ರತಿಗಳು

ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಸೇವಕರು ದುರ್ಜನನನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವರು. ೨೮

ದುರ್ಜನ :- (ನಕ್ಕು) ರಾಜಾ, ಈ ನಿನ್ನ ದುರ್ಮತ್ತವೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ ಹೋಗುವದು. ಈ ನಿನ್ನ ತಾಡನಗಳು ಒಂದೊಂದೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸುಖಕರವೆನಿಸುತ್ತವೆ.

ರಾಗ-ಭೈರವಿ. ಆದಿತಾಳ. ಚಾಲ 'ಮಧುಕರ ವೃತ್ತಿ ಎನ್ನದು (ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದುದು)' ಎಂಬಂತೆ

ಬಿಡು ನೃಪ ಈ ಛಲವಾ । ಬಿಡು ಈ ಮೋಹವಾ ।। ಪೊಡವಿಯೊಳಿಡೆ ಮದವ ಮುದುಳವ ದುರಿತವ ।। ಪ ।।
ದೇಹಕ್ಕೆ ಹಿತವನ್ನು । ಆಚರಿಸುವಂತಹ ನಾ । ನಾಶಿ ದೇಹಕ್ಕೆ ನೃಪ । ಮೋಹನ ಹೋಗುವನಲ್ಲ ।। ೧ ।।

ವಿಜಯಸೇನ :- (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಇಳಿಯುವನು. ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಬದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು) ಎಲಾ ನೀಚಾ, ಕುಲಕಂಟಕಾ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕೀ, ರಾಜದ್ರೋಹೀ (ದುರ್ಜನನ ಕಿವಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವನು) ದೇಶವಿಘಾತಕಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಯೋಗ್ಯವಾದೀತು? ಮದ್ದಾನೆಯ ಕಾಲಿನಿಂದ ತುಳಿಸಿ ಬಿಡಲೇನು? ಛೀ, ನಿನ್ನಂಥ ಪಾಪಿಯನ್ನು ಮೂಕ ಗಜಗಳು ಸಹ ಮುಟ್ಟಲಾರವು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜೀವದಿಂದ ಸುಡಿಸಲೋ, ಒಂದೊಂದೇ ಅವಯವವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಕುದಿಯುವ ತೈಲದಲ್ಲಿ ನೂಕಿಸಲೋ, ಅಥವಾ ಮೊದಲು ಚರ್ಮ ಸುಲಿಸಿ ಗರಗಸದಿಂದ ಸೀಳಿಸಿ ಬಿಡಲೇನು? ಎಲೈ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇಂಥ ~~[illegible]~~ ಕ್ರೂರನು ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಆದದ್ದು ಹೇಗೆ? ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇವನಿಗೆ [illegible] ನನ್ನ ನೀನೇಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ? ಎಲೈ, [illegible] ದುಷ್ಟನ [illegible]

ದುರ್ಜನನು :- (ನಕ್ಕು) [illegible]

[illegible] ಚಾಲ 'ಧೂರ್ತ ಕರುಣೆ ದುರುಳಾ' ಎಂಬಂತೆ [illegible]

ನೀಚಾ, ಕಡು ದುರುಳಾ ಕುಲಘಾತಕ ನೃಪದ್ರೋಹಿ ಅವಕೃತಕ ನ್ಯಾಯವೃತ್ತ । [illegible] ।
ದೇಶದಾ ಸುಖವನೆ । ಕಡೆ ನಶಿಸುತ ಕರಗಳನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ [illegible] ಬೇವ ವಹಿಸುವಿ । ನಾಡು ವಿದೇಶ
ನ್ಯಾಯ ಸೇವಕರನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಅಧಮಾ, ನೀನೇ ದೇಶಕಂಟಕನು. ನಿನ್ನಂಥ ರಾಜದ್ರೋಹಿಯನ್ನು [illegible]
ಆನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ [illegible] ಅಧಿಕಾರವು ದೊರೆಯದು, ನೀಚ ರಾಜದ್ರೋಹಿ